

รายงาน

การถอดบทเรียน

เกษตรปลอดภัย

นางสาวศิริวรรณ ประวัตรี้อย

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลนางตะเคียน
อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม
เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

จัดทำโดย

สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นงานนโยบายหลักของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ต้องมีการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานจากทุกหน่วยงานในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และ การตลาด รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. “เกษตรปลอดภัย” จังหวัดสมุทรสงครามจึงดำเนินการถอดบทเรียนในประเด็น “เกษตรปลอดภัย” โดยการคัดเลือก ศพก. หรือ เครือข่าย ศพก. ที่มีจุดเด่นในเรื่อง เกษตรปลอดภัย เพื่อใช้เป็นต้นแบบและแนวทางในการส่งเสริมการเกษตรแบบปลอดภัยโดยกระบวนการเกษตรกรถ่ายทอดสู่เกษตรกรด้วยตนเอง

สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงครามจึงได้คัดเลือก ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีนางสาวศิริวรรณ ประวัติด้อย เป็นเกษตรกรต้นแบบ มีการทำการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ที่โดดเด่นเป็นที่ยอมรับของเกษตรกรในพื้นที่ จนได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และมีแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรหรือผู้สนใจอื่นๆ ต่อไป

สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม

สิงหาคม ๒๕๖๓

๑. ประวัติความเป็นมาเกษตรกรต้นแบบ	๑
๒. แรงจูงใจในการทำเกษตรปลอดภัย	๓
๓. วิธีดำเนินการ	๓
๔. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	๔
๕. ปัญหาอุปสรรคของ	๕
๖. ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรม	๕
๗. การขยายผลสู่ชุมชน	๕
๘. ภาพกิจกรรมถอดบทเรียน	๖

ถอดบทเรียนศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม
เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองสมุทรสงคราม
จังหวัดสมุทรสงคราม

*****

๑. ประวัติความเป็นมา

๑.๑ เกษตรกรต้นแบบ ชื่อ - สกุล นางสาวศิริวรรณ ประวัติร้อย

อายุ ๔๐ ปี

ที่อยู่ บ้านเลขที่ ๖๐/๒ หมู่ที่ ๑ ตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๑-๗๕๔๘๒๘๒

การดำเนินกิจกรรมการเกษตร

- ผลิตมะพร้าวแบบเกษตรอินทรีย์ไม่ใช้สารเคมี
- เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชแบบชีววิธี
- ผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าเกษตรในชุมชน

๑.๒ ความเป็นมา

ตำบลนางตะเคียนมีการปลูกมะพร้าวเพื่อผลิตเป็นน้ำตาลมะพร้าวมาเป็นเวลาหลายร้อยปี เมื่อก่อนมีการผลิตข้าวในร่องสวน แต่เมื่อประมาณ ๓๐ ปีที่ผ่านมา มีการสร้างเขื่อนกันแม่น้ำแม่กลอง จึงทำให้น้ำทะเลหนุนสูงมีน้ำเค็มท่วมถึง จึงทำให้ดินเค็มไม่สามารถผลิตข้าวได้ จึงทำการปลูกมะพร้าวผลิตน้ำตาลปีบอย่างเดียวตลอดมา นอกจากนี้ยังมีอาชีพ ปลูกมะพร้าวแก่ มะพร้าวน้ำหอม เลี้ยงกุ้งกุลาดำ และปลูกมะขามเทศ เป็นต้น เกษตรกรในตำบลนางตะเคียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพปลูกมะพร้าวตาล และมะพร้าวผลซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจของตำบล มีพื้นที่ปลูกมะพร้าว จำนวน ๖,๕๕๕ ไร่ ต่อมาในปี.ศ. ๒๕๕๗ จังหวัดสมุทรสงครามเริ่มมีการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าวเพิ่มมากขึ้น และมีแนวโน้มความรุนแรงเสียหายสิ้นเชิง ตลอดจนการจัดการศัตรูมะพร้าวทำได้ยาก เนื่องจากมะพร้าวมีต้นสูง และพื้นที่เป็นร่องสวนยากต่อการจัดการ ในพื้นที่ชุมชนตำบลนางตะเคียนก็พบการระบาดของหนอนหัวดำ ส่งผลให้ต้นมะพร้าวเริ่มทยอยตายคนในชุมชนนางตะเคียนพบวิกฤตมะพร้าวอย่างหนักอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ไม่ว่าจะใช้สารเคมีฉีดอย่างไรก็ไม่ได้ผล เกษตรกรหลายรายเริ่มถอดใจล้มสวนมะพร้าวตัดทิ้งไปปลูกพืชอื่น แต่กลับพบว่า สวนมะพร้าวสวนแห่งหนึ่งในตำบลนางตะเคียนไม่พบการระบาดของหนอนหัวดำเหมือนแปลงอื่น เกษตรกรใกล้เคียงจึงพากันไปสอบถามพบว่านางสาวศิริวรรณ ประวัติร้อย หรือพี่เก้ ปลูกมะพร้าวแบบเกษตรอินทรีย์ไม่ใช้สารเคมี แต่ใช้แมลงตัวเล็กๆในการจัดการศัตรูมะพร้าว นั่นก็คือแตนเบียนบราคอนในการจัดการหนอนหัวดำ โดยปล่อยแตนเบียนบราคอนในสวนมะพร้าวซึ่งสามารถช่วยกำจัดหนอนหัวดำได้ เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงจึงเริ่มสนใจ รวมทั้งมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมาแนะนำจึงรวมตัวกันจัดตั้งเป็นศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ โดยการรวมกลุ่มเกษตรกรมีสมาชิก ๕๒ ราย รวมกันผลิตแตนเบียนบราคอน มาปล่อยในพื้นที่ชุมชนตำบลนางตะเคียน ทำให้การระบาดของหนอนหัวดำหมดไป เกษตรกรในชุมชนกลับมายิ้มได้ มะพร้าวซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจของคนในชุมชนกลับมาทำรายได้ให้กับเกษตรกร นอกจากนี้จากการฝ่าวิกฤตมะพร้าวมาด้วยกันทำให้เกษตรกรรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่นมากขึ้น ชุมชนมีความเข้มแข็ง โดยพี่เก้ใช้บ้านเป็นจัดตั้งเป็นศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลนางตะเคียน เป็นจุดเรียนรู้ และผลิตแตนเบียนบราคอนให้กับสมาชิกในชุมชน และเมื่อมีโครงการ ๙๑๐๑ มาสนับสนุนชุมชนจึงได้ขยายผลในการผลิตแตนเบียนบราคอนมากขึ้น

ซึ่งข้อดีคือเมื่อแทนเบียนบราคอน เมื่อเบียนนอนแล้วยังสามารถมีชีวิตอยู่ในธรรมชาติได้ ทำให้ชุมชนปลอดภัยลดหนองหัว
ดำเกษตรกรกลับมาทำเกษตรอินทรีย์มากขึ้น โดยโครงการผลิตแทนเบียนบราคอนตำบลนางตะเคียน ได้รับการ
คัดเลือกจากกรมส่งเสริมการเกษตรรางวัลโครงการดีเด่น อันดับที่ ๑ ด้านการจัดการศัตรูพืชภายใต้โครงการ ๕๑๐๑
ตามรอยเท้าพ่อ ภายใต้ร่มพระบารมี เพื่อการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนนอกจากนี้ยังเป็นแหล่งศึกษาดูงานชุมชน
ต้นแบบในการป้องกันกำจัดหนองหัวดำ และจากการมีผู้สนใจเข้ามาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง จึงได้จัดตั้งเป็น
วิสาหกิจชุมชนเพียรหยดตาล เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถศึกษาดูการผลิตมะพร้าวครบวงจร การผลิต
น้ำตาลมะพร้าวอินทรีย์ การแปรรูปมะพร้าว โดยมีคนในชุมชนร่วมมือในการช่วยเป็นวิทยากร สร้างความเข้มแข็งให้
คนในชุมชนด้วย การบริหารจัดการกลุ่มขับเคลื่อนด้วยคณะกรรมการภายในกลุ่มโดยมีแกนนำจำนวน ๕ ท่านและ
สลับสับเปลี่ยนสมาชิกในการเข้าร่วมการผลิตแทนเบียนบราคอน สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง เพื่อนำไปปล่อยในพื้นที่สวน
มะพร้าว และในพื้นที่กร้างซึ่งเป็นแหล่งเพาะหนองหัวดำ นอกจากนี้ยังมีการประชุมวางแผนการดำเนินงานอย่าง
ต่อเนื่องโดยสลับสับเปลี่ยนกันเข้ามาทำกิจกรรมภายในศูนย์

ปัจจุบันวิสาหกิจชุมชนเพียรหยดตาลดำเนินกิจกรรมผลิตแทนเบียนบราคอน ภายใต้ศูนย์จัดการศัตรูพืช
ชุมชนตำบลนางตะเคียน เป็นเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเมือง
สมุทรสงคราม ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องและสร้างความยั่งยืนให้กับอาชีพ เป็นการแก้ไขปัญหาการระบาดของ
ของหนองหัวดำมะพร้าว และเป็นการผลิตมะพร้าวตามแนววิถีเกษตรอินทรีย์ โดยไม่ใช้สารเคมี รวมทั้งเป็นศูนย์
เรียนรู้ต้นแบบด้านการผลิตแทนเบียนบราคอนและถ่ายทอดความรู้ให้กับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนอื่นๆ และสามารถ
แก้ไขปัญหาหนองหัวดำมะพร้าวระบาดในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม และอำเภออื่นๆ ในจังหวัดสมุทรสงคราม
และพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้ผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ด้านการผลิตมะพร้าวแบบครบวงจร ตั้งแต่การผลิต
มะพร้าว การผลิตแทนเบียนบราคอน การแปรรูป และการตลาด ทั้งนี้จากผลการดำเนินงานที่ชุมชนมีส่วนร่วมอย่าง
ยั่งยืนและสามารถแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนของตนเอง รวมถึงชุมชนใกล้เคียง ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนเพียรหยดตาล
คว้ารางวัลชนะเลิศ อันดับที่ ๑ ด้านการจัดการศัตรูพืช พร้อมเตรียมต่อยอดมุ่งมั่นในการผลิตมะพร้าวโดยไม่ใช้
สารเคมีด้วยการนำเทคโนโลยีการผลิตแทนเบียนบราคอน และผลิตสารชีวภัณฑ์อื่นๆ มาใช้ในการป้องกันกำจัดหนอง
หัวดำมะพร้าว และศัตรูพืชอื่นๆ ทำให้กลุ่มฯ สามารถผลิตมะพร้าวที่ปลอดภัยและได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มีมูลค่า
สินค้าของกลุ่มเพิ่มขึ้น

๒. แรงจูงใจในการดำเนินการทำเกษตรปลอดภัย

นางสาวศิริวรรณ ประวัตร้อย หรือพี่เก้ เกษตรกรรุ่นใหม่หัวใจเกษตรอินทรีย์ หันหลังจากเมืองหลวงกลับมาทำเกษตรอินทรีย์ที่บ้านเกิดในตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม โดยปรับปรุงสวนมะพร้าวเดิม เข้าในระบบเกษตรอินทรีย์ ได้รับรองมาตรฐาน IFOAM ซึ่งเป็นมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล ในพื้นที่ ๙ ไร่ หลังจากการระบาดของหนอนหัวดำ ได้จัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลนางตะเคียน ผลิตแตนเบียนบราคอน ในระยะเวลา ๓ เดือนทำให้หนอนหัวดำหมดไปจากชุมชน นอกจากนี้ยังผลิต สารชีวภัณฑ์ไตรโคโรเดอร์มา บิวเวอร์เรีย จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง ปุ๋ยน้ำหมัก ปุ๋ยหมัก ในการการทำเกษตรอินทรีย์โดยไม่ใช้สารเคมี และผลิตน้ำตาลมะพร้าวอินทรีย์ได้คุณภาพสามารถจำหน่ายได้ในราคาสูง กิโลกรัมละ ๔๐๐ บาท แรงจูงใจต้องการผลิตสินค้าเกษตรที่ปราศจากสารเคมี และการทำเกษตรอินทรีย์เป็นการทำการเกษตรที่ไม่ต้องใช้สารเคมีและสร้างสมดุลในระบบนิเวศ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำน้ำตาลมะพร้าว และยังสามารถต่อยอดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้กับผู้ที่สนใจเข้าชมกิจกรรมการผลิตและการแปรรูปน้ำตาลมะพร้าวอินทรีย์ เพื่อให้ผู้บริโภคได้กินน้ำตาลมะพร้าวแท้ได้อีกด้วย

๓. วิธีการดำเนินงาน

แบ่งบทบาทหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคน โดยความรับผิดชอบของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนโดยมี

- ๑) นางสาวศิริวรรณ ประวัตร้อย ประธาน วิทยากรเรื่องการผลิตแตนเบียนโกนิโอซิส การผลิตขยายเชื้อราไตรโคโรเดอร์มา และบิวเวอร์เรีย
- ๒) นายธงทิว ต้นเอี่ยม วิทยากรเรื่องการขยายเชื้อราเมตาไรเซียมกำจัดด้วงแรดมะพร้าว
- ๓) นายประจित สีแดง วิทยากรเรื่องการผลิตแตนเบียนบราคอน
- ๔) นายวิชัย จูด้วง วิทยากรเรื่องการป้องกันกำจัดกระรอก การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ
- ๕) นายวิเชียร ชูแสง วิทยากรเรื่องการป้องกันกำจัดด้วงแรดโดยใช้ฟีโรโมน
- ๖) นางสาวพิสมัย เปรมปรีดา ฝ่ายจัดสถานที่
- ๗) นางรุจิวรรณ แสงวิภาค และนางสุนิพรรณ อารักษ์ จัดทำบัญชีกลุ่ม รายงานการประชุม

บทบาทภารกิจศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลนางตะเคียน

- ๑) อบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร ด้านแมลงศัตรูพืชและการป้องกันกำจัด
- ๒) สร้างเครือข่ายจัดการศัตรูพืชในหมู่บ้าน
- ๓) ให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดการระบาดและรายงานการระบาดของศัตรูพืช
- ๔) สำรวจแมลงศัตรูพืชติดตามให้การช่วยเหลือเบื้องต้น
- ๕) ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบ โดยใช้การสื่อสารผ่านเสียงตามสายของตำบล
- ๖) สายด่วนแจ้งเหตุ ๐๘๒-๐๒๓๕๐๙๑ (เสาวลักษณ์) / ๐๘๑-๘๘๐๘๕๘๓ (สมจิต) ๐๘๑-๗๔๕๘๒๘๒ (ศิริวรรณ) / Facebook เพียรหยดตาล
- ๗) รายงานการระบาดของศัตรูพืชในพื้นที่ให้สำนักงานเกษตรอำเภอทราบทุกอาทิตย์

การผลิตแตนเบียนบราคอน ผลิตปล่อยในพื้นที่ชุมชน ประมาณ ร้อยละ ๓๐ และจำหน่ายให้กับผู้ที่ต้องการ ตามรายการสั่งซื้อประมาณ ร้อยละ ๗๐ แแตนเบียนบราคอนจะเข้าทำลายหนอนหัวดำ และสามารถขยายพันธุ์ได้เองในธรรมชาติ ซึ่งแตนเบียนจำนวน ๒๐๐ ตัว สามารถควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าวได้ในพื้นที่ ๑ ไร่ และต้องปล่อยต่อเนื่องทุก ๑๕ วัน ระบบนิเวศเกิดความสมดุล สิ่งแวดล้อมในชุมชนดีขึ้น พื้นที่ระบาดลดลง

๔. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- ๔.๑ มีประธานกลุ่มที่เข้มแข็ง มีความศรัทธาในผู้นำ ไม่ยอมแพ้
- ๔.๒ มีลูกทีมที่ดี ๕ เสือ มีประสบการณ์สามารถเป็นวิทยากรได้
- ๔.๓ เกิดจากความรักชุมชน อยากพัฒนาชุมชน ไม่ย่อท้อ ไม่ยอมแพ้
- ๔.๔ มีจิตอาสา มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตัว
- ๔.๕ ขยายผลจากการบอกต่อถึงประโยชน์จากการปล่อยแตนเบียน และทำอย่างต่อเนื่อง
- ๔.๖ ร่วมกิจกรรมเป็นชีวิตประจำวัน ไม่มีการบังคับ ทำด้วยความสมัครใจ
- ๔.๗ การสนับสนุนจากส่วนราชการ สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด อบต. พัฒนาที่ดิน สรรพากร
- ๔.๘ มีเครือข่าย สร้างพันธมิตรศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในระดับจังหวัด หน่วยงานราชการต่างๆ

๕. ปัญหา อุปสรรค และวิธีการแก้ไข

๕.๑ ปัญหาอุปสรรคในการขอใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ต้องมีแหล่งน้ำ เนื่องจากจังหวัดสมุทรสงครามใช้ระบบน้ำจากคลองเข้าสวน เป็นระบบน้ำขึ้นน้ำลง ไม่มีบ่อเก็บน้ำ ทำให้ไม่สามารถขอใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ประเทศไทยได้

๕.๒ การปล่อยน้ำเสียของสวนที่ใช้สารเคมีลงลำน้ำ ทำให้ไม่สามารถใช้น้ำในคลองได้ ต้องการให้ทางรัฐออกกฎระเบียบในการใช้น้ำคลอง ให้มีการบำบัดน้ำเสียทางการเกษตรก่อนปล่อยลงคลองเพราะจะมีผลกระทบต่อผู้ใช้น้ำในคลองโดยเฉพาะเกษตรกรที่อยู่ปลายคลอง

๕.๓ การขอใบรับรองมาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ต้องมีหลักฐานเอกสารที่ดิน ซึ่งเกษตรกรบางรายไม่มีเอกสารดังกล่าวเนื่องจากเป็นพื้นที่เช่า

๕.๔ ปัญหาดินเค็ม และน้ำเค็ม เข้าสวนทำให้ผลมะพร้าวขนาดเล็กลง และไม่สามารถปลูกพืชชนิดอื่นได้

๖. ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรม

๖.๑ ได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาหนองหวัดดำในชุมชน

๖.๒ สร้างความรักความสามัคคีในชุมชน

๖.๓ สร้างรายได้ให้กับชุมชน ขายผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรอินทรีย์ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นแหล่งศึกษาดูงานในชุมชน

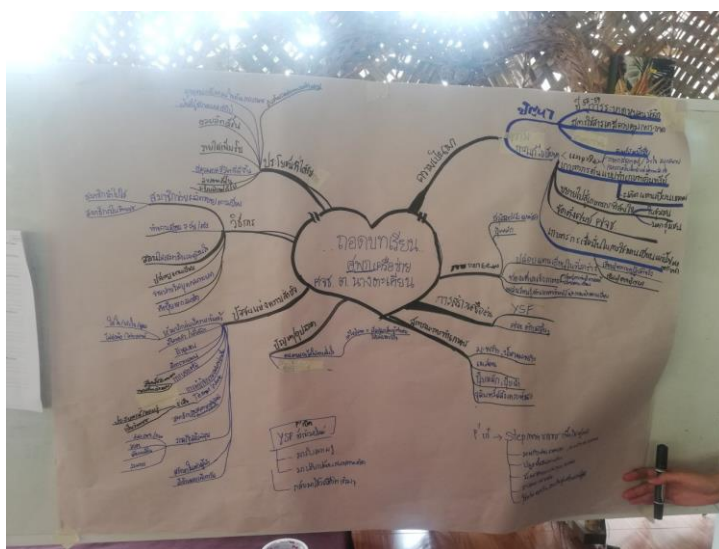
๗. การขยายผลสู่เกษตรกรอื่นๆ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลนางตะเคียนเป็นแหล่งศึกษาดูงานต้นแบบด้านการจัดการศัตรูพืชโดยเฉพาะการป้องกันกำจัดหนองหวัดดำโดยการใช้แตนเบียน โดยมีการขยายผลสร้างเครือข่ายเกษตรกรในชุมชนจากการบอกต่อ ชักชวนเกษตรกรใกล้เคียงมาศึกษา ในเชื่อมโยงการดำเนินงานในระดับจังหวัด ระดับเขต โดยการมาศึกษาดูงานที่ ศูนย์นี้ นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรผู้สนใจโดยเฉพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ YSF ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ยังมีเพจในเฟสบุ๊กชื่อศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนนางตะเคียนในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของกลุ่ม

ภาพกิจกรรมถอดบทเรียน

สถานที่ถอดบทเรียน

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม
เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

ทีมงานผู้ถอดบทเรียน

๑. นางสาวมีนา เพ็งเจริญ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๒ จังหวัดราชบุรี
๒. นางสาวนิศากร ลีชาญพานิชกิจ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๒ จังหวัดราชบุรี
๓. นางสาวอาสัวรรณ เวชกิจ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชำนาญการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม
๔. นางสาวปริญธร ปิยะรักษ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ชำนาญการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม
๕. นางสาวเสาวลักษณ์ แก้วทับทิม	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ปฏิบัติการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสมุทรสงคราม
๖. นางสาวแคทลีน หอมวิเชียร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ปฏิบัติการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสมุทรสงคราม
๗. นายศิวะ พินิจจิตสมุทร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ปฏิบัติการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสมุทรสงคราม
๘. นางสาวกาญจนา อินหนองตามสาม	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสมุทรสงคราม